

LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 2, 8, 12, 14, 17, 18, 22, 24,
27, 27¹, 28, 29, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 47, 51, 55 STRAIPSNIŲ IR 1 PRIEDO
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2022 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 7¹ dalimi:

„7¹. **Deklaracijos apie statybos užbaigimą tvirtinimas** – dalis statinio statybos užbaigimo procedūros, per kurią statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovas ar statinio (dalies) ekspertizės rangovas savo ekspertine išvada pritaria statytojo (užsakovo) parengtai statinio užbaigimo deklaracijai, kuria skelbiama, kad pastatytas statinys atitinka statinio projektą, normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų ir kitų teisės aktų reikalavimus.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 34 dalį ir ją išdėstyti taip:

„34. **Paskirtoji įstaiga** – įstaiga, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos ministerija) įgaliota Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinys, aplinkos ministro nustatyta tvarka Vyriausybės įgaliotos įstaigos paskirtas atlikti trečiosios šalies užduotis vertinant ir tikrinant statybos produktų eksploatacinių savybių pastovumą.“

3. Papildyti 2 straipsnį 41¹ dalimi:

„41¹. **Pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių tvirtinimas** – esant nebaigtai statinio statybai atliekama procedūra, per kurią statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovas ar statinio (dalies) ekspertizės rangovas savo ekspertine išvada pritaria statytojo (užsakovo) parengtai pažymai apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių, kuria patvirtinama, kad statomas statinys atitinka statinio projektą, normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų ir kitų teisės aktų reikalavimus..“

4. Pakeisti 2 straipsnio 47 dalį ir ją išdėstyti taip:

„47. **Specialieji reikalavimai** – neprivalomas, statytojo (užsakovo) pageidavimu statiniui nustatytų specialiųjų architektūros reikalavimų, specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų rinkinys, kurį išduoda savivaldybės administracijos direktorius ~~meras~~ ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.“

5. Pakeisti 2 straipsnio 75 dalį ir ją išdėstyti taip:

„75. **Statinio statybos rangovas** (toliau – rangovas) – Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės fizinis asmuo, juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija ~~ar~~ arba jų padalinys, turintys šio įstatymo nustatytą teisę užsiimti statyba ir vykdančys statybą rangos sutarties pagrindu. **Statybos rangos sutartis nesudaroma, kai statytojas (užsakovas) kartu yra ir statybos rangovas..“**

6. Pakeisti 2 straipsnio 86 dalį ir ją išdėstyti taip:

„86. **Statyba ūkio būdu** – fizinio asmens pagal Statybos įstatymo reikalavimus pasirinktas statybos organizavimo būdas, kai statybos darbai atliekami ir statinys sukuriamas statytojo (užsakovo) rizika, nesudarius statybos rangos sutarties, naudojant tik statytojo (užsakovo) darbo jėgą.“

2 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Teisę rengti ir išduoti nacionalinius techninius įvertinimus turi aplinkos ministro nustatyta tvarka paskirtos techninio vertinimo įstaigos, kurios yra Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai asmenys, **Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, juridinio asmens ar kitos organizacijos padaliniai**, atitinkantys aplinkos ministro nustatytus nepriklausomumo, nešališkumo, darbuotojų kompetencijos, bendros administracinės tvarkos, turėtinų priemonių ir įrenginių, būtinų statybos produktų eksploatacinėms savybėms tose produktų srityse, kurioms paskirta įstaiga, vertinti, reikalavimus.“

3 straipsnis. Įstatymo papildymas 11¹ straipsniu

Papildyti Įstatymo antrąjį skirsnį 11¹ straipsniu:

„11¹ straipsnis. Statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politiką įgyvendinanti įstaiga

1. Statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politiką pagal šiame įstatyme nustatytą kompetenciją įgyvendina Vyriausybės įgaliota įstaiga.

2. Vyriausybės įgaliota įstaiga atlieka šias funkcijas:

1) dalyvauja planuojant, koordinuojant ir (ar) įgyvendinant su planavimo, statybos technine veikla susijusius paramos atkuriant nuo karo, stichinių ir kitų nelaimių nukentėjusių valstybių infrastruktūros ir kitus objektus, teritorijas, projektus, priemones;

2) rengia, įgyvendina arba dalyvauja rengiant ir (ar) įgyvendinant statybos sektoriaus pažangos ir plėtros skatinimo projektus, priemones nacionaliniu ir (ar) tarptautiniu lygiu;

3) atlieka statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų (išskyrus architektus), pastatų energinio sertifikavimo ekspertų, statybos rangovų, statinio projekto (dalies) ekspertizės ir statinio (dalies) ekspertizės rangovų veiklos priežiūrą, apimančią minėtų subjektų atitikties kvalifikaciniam reikalavimams tikrinimą, privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją ir dokumentus, pašalinti tikrinant nustatytas neatitiktis teikimą;

4) atlieka statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų (išskyrus architektus), įrašytų į teismo ekspertų sąrašą ir teikiančių teismo ekspertizės paslaugas, kvalifikacijos, kurios pagrindu asmuo įrašytas į teismo ekspertų sąrašą, patikrinimą;

5) pripažįsta užsienyje įgytas statybos inžinieriaus profesines kvalifikacijas aplinkos ministro nustatyta tvarka;

6) kuria, palaiko, tvarko, plėtoja priemones ir (ar) paslaugas, reikalingas statybos sektoriui skaitmeninti, statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo plėtrai, jų naudoms vertinti ir stebėti;

7) kuria, tvarko ir teikia su statybos sektoriaus skaitmeninimu susijusius duomenis, klasifikatorius, informaciją, jų tvarkymo priemones ir paslaugas, jas plėtoja ir techniškai aptarnauja;

8) vykdo statybos ir su juo susijusiuose sektoriuose vykstančių procesų stebėseną ir vertinimą atsižvelgdama į statybos politikos formavimo ir įgyvendinimo poreikius, rengia ir teikia pasiūlymus politiką formuojančioms institucijoms dėl statybos politikos formavimo ir įgyvendinimo;

9) atlieka tyrimus, reikalingus visuomenei aktualiams valstybės politikos statybos srityje formavimo ir įgyvendinimo sprendimams pagrįsti ir priimti;

10) aplinkos ministro nustatyta tvarka skiria paskirtąsias įstaigas, sustabdo paskyrimo galiojimą, panaikina paskyrimo galiojimo sustabdymą ir paskyrimą;

11) aplinkos ministro nustatyta tvarka vertina ir stebi techninio vertinimo įstaigų veiklą, skiria techninio vertinimo įstaigas, sustabdo paskyrimo galiojimą, panaikina paskyrimo galiojimo sustabdymą ir paskyrimą;

12) atlieka šiame ir kituose įstatymuose jai pavestas funkcijas.

3. Vyriausybės įgalios įstaigos funkcijos nurodytos šio straipsnio 2 dalyje finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis, pajamomis, gautomis iš įstaigos vykdomos veiklos, fizinių ar juridinių asmenų teikiamos paramos, kitomis teisėtai gautomis lėšomis.“

4 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Eiti ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, turi teisę Lietuvos Respublikos piliečiai ir kiti fiziniai asmenys, nenurodyti šio straipsnio 7 dalyje, – atestuoti architektai (išskyrus statinio statybos vadovo, statinio specialiuųjų statybos darbų vadovo pareigas) ir statybos inžinieriai (išskyrus statinio projekto architektūrinės dalies vadovo, statinio projekto architektūrinės dalies vykdymo priežiūros vadovo pareigas). Šias pareigas siekiantiems eiti asmenims taikoma kvalifikacijos atestatų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo tvarką nustato aplinkos ministras; vadovaudamasis šio straipsnio 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ir 18 dalyse ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytais reikalavimais. Atestavimą atlieka ~~viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgalios įstaiga**, išskyrus architektų atestavimą, kurį atlieka Lietuvos Respublikos architektų rūmai (toliau – atestavimą atliekanti organizacija).“

2. Pakeisti 12 straipsnio 14 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) kai asmuo, vadovaudamas statybos techninės veiklos pagrindinėms sritims, **vykdydamas teismo eksperto veiklą arba tvirtindamas pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaraciją apie statybos užbaigimą**, pažeidė šio įstatymo, normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų ir kitų teisės aktų reikalavimus, nesusijusius su esminių statinio projekto sprendinių reikalavimais arba esminiais statinių reikalavimais ar susijusius su esminių statinio projekto sprendinių reikalavimais arba esminiais statinių reikalavimais, tačiau dėl to neatsirado ar negalėjo atsirasti žala;“.

3. Pakeisti 12 straipsnio 15 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) už Lietuvos Respublikos įstatymų, normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimų šiuurščius pažeidimus **vadovaujant pagrindinėms statybos techninės veiklos sritims, vykdanč teismo eksperto veiklą ar tvirtinant pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaraciją apie statybos užbaigimą**. Šiuurščiais pažeidimais laikomi Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų pažeidimai, susiję su esminiais statinio projekto sprendiniais arba esminiais statinių reikalavimais, dėl kurių atsirado ar galėjo atsirasti žala;“.

4. Pakeisti 12 straipsnio 19 dalį ir ją išdėstyti taip:

„19. Eiti branduolinės energetikos objekto statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, turi teisę atestuoti architektai ir statybos inžinieriai. Šias pareigas einantiems asmenims taikoma kvalifikacijos atestatų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir kvalifikacijos atestatų galiojimo panaikinimo tvarką, egzaminų programas, suderinę su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, nustato aplinkos ministras; vadovaudamasis šio straipsnio 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ir 18 dalyse nustatytais reikalavimais, ~~o atestavimą atlieka viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgalios įstaiga**.“.

5. Pakeisti 12 straipsnio 24 dalį ir ją išdėstyti taip:

„24. ~~Viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgalios įstaiga** aplinkos ministro nustatyta tvarka šviečia, konsultuoja fizinius ir juridinius asmenis ir nagrinėja prašymus, skundus statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų kvalifikacinių reikalavimų, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo klausimais, atlieka šių vadovų atitikties kvalifikaciniais reikalavimams stebėseną.“

5 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 14 straipsnio 1 dalį 16 punktu:

„16) šio įstatymo 34 straipsnio 4 ir 4¹ dalyse nustatytais atvejais užsakyti statinio ekspertizę.“

2. Pakeisti 14 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) pasirinkti statybos organizavimo būdą: rangos, ūkio ar mišrų (dalį darbų atliekant rangos, dalį ūkio būdu), statinio statybos valdymo ar kitus būdus, kurie **kuris** neprieštarautų **šiam įstatymui ir jo įgyvendinamiesiems** teisės aktams. **Ūkio ar mišrų statybos organizavimo būdą turi teisę pasirinkti fiziniai asmenys, statantys naują, rekonstruojantys, remontuojantys ar griauinantys vienbutį gyvenamąjį namą iki 300 m² ar nesudėtingąjį statinį ir jų priklausinius.**“

6 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 17 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų juridinių asmenų, kitų užsienio organizacijų ar jų padalinių kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų galiojimo panaikinimo tvarką nustato aplinkos ministras, vadovaudamasis šio įstatymo 22 straipsnyje nustatytais reikalavimais. Atestavimą ir teisės pripažinimą atlieka ~~viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga.**“

2. Pakeisti 17 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) neturi būti pradėtas bankroto procesas (šią informaciją patikrina ~~viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga**), kreiptasi į teismą dėl kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo ar kitokio apribojimo;“.

3. Pakeisti 17 straipsnio 5 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) paskirstyti statinio projekto dalis dalinių statinio projekto ekspertizių vadovams, kad jie patikrintų statinio projekto dalių komplektiškumą, atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatomis, **kai statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovas turi patvirtinti pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaraciją apie statybos užbaigimą – paskirti statinio projekto (dalies) ekspertizės vadovą Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ patvirtinti šią pažymą arba deklaraciją. Statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovas ar statinio projekto (dalies) ekspertizės vadovas privalo nusišalinti nuo pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaracijos apie statybos užbaigimą tvirtinimo, jeigu jį sieja artimų asmenų, kurie suprantami, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme, ryšiai su statytoju (užsakovu), kai statytojas (užsakovas) yra fizinis asmuo, arba su statytojo (užsakovo) vadovu ar dalininku, kai statytojas (užsakovas) yra juridinis asmuo. Statinio projekto (dalies) ekspertizės vadovui nusišalinus nuo pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaracijos apie statybos užbaigimą tvirtinimo, statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovas turi paskirti kitą statinio projekto (dalies) ekspertizės vadovą, jei to padaryti negalima – statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovas privalo informuoti apie tai statytoją (užsakovą);“.**

4. Pakeisti 17 straipsnio 6 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) ~~Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų~~ **Šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų** teisės aktų nustatyta tvarka paskirti statinio (dalies) ekspertizės vadovą (vadovus), ~~o~~ **kai** statinio (dalies) ekspertizės rangovas turi patvirtinti pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaraciją apie statybos užbaigimą, ~~įgalioti~~ **paskirti** statinio (dalies) ekspertizės vadovą (vadovus) Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ patvirtinti pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaraciją apie statybos užbaigimą.

Statinio (dalies) ekspertizės rangovas ar statinio (dalies) ekspertizės vadovas privalo nusišalinti nuo pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaracijos apie statybos užbaigimą tvirtinimo, jeigu ji sieja artimų asmenų, kurie suprantami, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme, ryšiai su statytoju (užsakovu), kai statytojas (užsakovas) yra fizinis asmuo, arba su statytojo (užsakovo) vadovu ar dalininku kai statytojas (užsakovas) yra juridinis asmuo;“.

5. Papildyti 17 straipsnio 6 dalį 9 punktu:

„9) kai statinio projekto ar statinio ekspertizė atliekama pakartotinai, išnagrinėti pirminę ekspertizę atlikusio ekspertizės rangovo informacinėje sistemoje „Infostatyba“ pateiktas pastabas ir į jas atsižvelgti arba atmesti nurodant argumentus.“

6. Pakeisti 17 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Statinio projekto ar statinio ekspertizės rangovas (subrangovas) neturi teisės atlikti:

1) atlikti jo ar jo subrangovų parengto statinio projekto ar jo dalių ekspertizės;

2) atlikti statinio, pastatyto ar statomo pagal jo ar jo subrangovų parengtą statinio projektą, ekspertizės;

3) atlikti statinio, kurio statybos rangovas (subrangovas) jis yra (buvo), ekspertizės;

4) atlikti statinio, kurio savininkas (naudotojas) jis yra (buvo), ekspertizės;;

5) atlikti statinio, kurio statytojas (užsakovas) jis yra, jo vadovai ar dalininkai, ekspertizės;

6) tvirtinti statinio, kurio statytojas (užsakovas) jis yra, jo vadovai ar dalininkai, pažymos apie šio statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaracijos apie šio statinio statybos užbaigimą.“

7. Pakeisti 17 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Branduolinės energetikos objekto statinių projekto ekspertizės rangovams ir statinio ekspertizės rangovams taikomą kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų galiojimo panaikinimo tvarką, suderinusi su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, nustato Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi šio įstatymo 22 straipsnyje nustatytais reikalavimais. Atestavimą ir teisės pripažinimą atlieka ~~viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga.“**

8. Pakeisti 17 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Ypatingųjų ar neypatingųjų statinių, esančių kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje, statinių projektų ekspertizės rangovų ir statinio ekspertizės rangovų kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo tvarką, suderinęs su kultūros ministru, nustato aplinkos ministras, laikydamasis šio įstatymo 22 straipsnyje nustatytų reikalavimų. Atestavimą ir teisės pripažinimą atlieka ~~viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga.“**

7 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 18 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) neturi būti pradėtas bankroto procesas (šią informaciją patikrina ~~viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga), kreiptasi į teismą dėl kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo ar kitokio apribojimo;“.**

2. Pakeisti 18 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems juridiniams asmenims, kitoms užsienio organizacijoms ir jų padaliniais taikomą kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų galiojimo panaikinimo tvarką nustato aplinkos ministras, laikydamasis šio įstatymo 22 straipsnyje

nustatytų reikalavimų. Atestavimą ir teisės pripažinimą atlieka ~~viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga.**“

3. Pakeisti 18 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Ypatingųjų ar neypatingųjų statinių, esančių kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje, statybos rangovų kvalifikacijos atestatų išdavimo ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo tvarką, išduoto kvalifikacijos atestato ir teisės pripažinimo dokumento keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo tvarką, suderinęs su kultūros ministru, nustato aplinkos ministras, laikydamasis šio įstatymo 22 straipsnyje nustatytų reikalavimų. Atestavimą ir teisės pripažinimą atlieka ~~viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga.**“

4. Pakeisti 18 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Jeigu statytojas (užsakovas) vykdo statybą ūkio būdu, jis turi šio įstatymo nustatytas statytojo (užsakovo) ir rangovo pareigas, išskyrus pareigą paskirti (pasamdyti) statinio statybos vadovą, jeigu jis yra fizinis asmuo, ~~kuris pagal šio įstatymo reikalavimus turi teisę vadovauti statybai.~~ **Kai statytojas (užsakovas) yra fizinis asmuo ir jis vykdo statybą ūkio būdu, jo, kaip statytojo (užsakovo) darbo jėga laikytina jo ir jo artimų asmenų, kurie suprantami, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme, darbo jėga.**“

8 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 22 straipsnio 5 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) kai nustatoma, kad asmuo, vykdydamas kvalifikacijos atestate ir (ar) teisės pripažinimo dokumente nurodytą veiklą **arba tvirtindamas pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaraciją apie statybos užbaigimą**, pažeidė normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus, kurie nesusiję su esminių statinio projekto sprendinių reikalavimais arba esminiais statinių reikalavimais, tačiau dėl to neatsirado ar negalėjo atsirasti žala;“.

2. Pakeisti 22 straipsnio 7 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) už Lietuvos Respublikos įstatymų, normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimų šurkščius pažeidimus; **vykdant kvalifikacijos atestate ir (ar) teisės pripažinimo dokumente nurodytą veiklą arba tvirtinant pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių arba deklaraciją apie statybos užbaigimą.** Šurkščiais pažeidimais laikomi Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų pažeidimai, susiję su esminių statinio projekto sprendinių reikalavimais arba esminiais statinių reikalavimais, dėl kurių įvyko nelaimingas atsitikimas, atsirado ar galėjo atsirasti žala;“.

3. Pakeisti 22 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. ~~Viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga** aplinkos ministro nustatyta tvarka šviečia, konsultuoja fizinius ir juridinius asmenis ir nagrinėja prašymus, skundus statinių projektuotojų, statybos rangovų, statinio projekto ekspertizės ir statinio ekspertizės rangovų, statinio statybos techninių prižiūrėtojų, statinio statybos techninės priežiūros rangovų kvalifikacinių reikalavimų, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo klausimais, atlieka statinių projektuotojų, statybos rangovų, statinio projekto ekspertizės ir statinio ekspertizės rangovų, statinio statybos techninių prižiūrėtojų, statinio statybos techninės priežiūros rangovų atitikties kvalifikaciniais reikalavimams stebėseną.“

9 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 24 straipsnį 2¹ dalimi:

„2¹. Jeigu rekonstruojant pastatą, jo išorės matmuo (didžiausias ilgis, plotis, aukštis) **didėja daugiau kaip 50 procentų, jam taikomi šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti naujo statinio projektavimui ir statybai keliama reikalavimai.**“

2. Pakeisti 24 straipsnio 4 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„4. Specialiesiems reikalavimams gauti, išskyrus atvejus, kai jie gaunami atlikus visuomenės informavimą apie projektinius pasiūlymus pagal šio įstatymo 37 straipsnio nuostatas, statytojas (užsakovas) pateikia savivaldybės ~~administracijos direktoriui~~ **merui** (jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui) prašymą ir:“.

3. Pakeisti 24 straipsnio 6 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„6. Savivaldybės ~~administracijos direktorius~~ **meras** ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, gavęs šio straipsnio 4 dalyje nurodytus duomenis, per 3 darbo dienas pateikia aplinkos ministro patvirtintos formos paraiškas:“.

4. Pakeisti 24 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Specialieji paveldosaugos reikalavimai ir specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai parengiami per 7 darbo dienas gavus savivaldybės ~~administracijos direktoriaus~~ **mero** ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo paraišką ir pateikiami savivaldybės ~~administracijos direktoriui~~ **merui** ar jo įgaliotam asmeniui. Savivaldybės ~~administracijos direktorius~~ **meras** ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, gavęs šio straipsnio 4 dalyje nurodytus duomenis, per 10 darbo dienų parengia specialiuosius architektūros reikalavimus.“

5. Pakeisti 24 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Specialiuosius paveldosaugos reikalavimus, specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus, specialiuosius architektūros reikalavimus nagrinėja, derina, jeigu reikia, šiuos reikalavimus nustačiusioms institucijoms siūlo pakeisti (siekdamas rasti sprendimą, tenkinantį statytojo (užsakovo), trečiųjų asmenų, visuomenės, savivaldybės ir valstybės interesus) savivaldybės ~~administracijos direktorius~~ **meras** ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas. Jeigu dėl specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų, specialiųjų architektūros reikalavimų neiškyla poreikis kreiptis į jas išdavusias institucijas dėl jų pakeitimo, specialieji reikalavimai išduodami per 3 darbo dienas nuo specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų ir specialiųjų architektūros reikalavimų gavimo dienos. Jeigu savivaldybės ~~administracijos direktorius~~ **meras** ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas priima sprendimą teikti siūlymus dėl specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų ar specialiųjų architektūros reikalavimų pakeitimo, šie reikalavimai turi būti suderinti per 3 darbo dienas nuo jų gavimo dienos. Jeigu per šį terminą savivaldybės ~~administracijos direktoriui~~ **merui** ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui pavyksta suderinti specialiuosius paveldosaugos reikalavimus, specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus ar specialiuosius architektūros reikalavimus su juos išdavusiomis institucijomis, specialieji reikalavimai išduodami per 3 darbo dienas nuo suderintų specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ar apsaugos reikalavimų, specialiųjų architektūros reikalavimų gavimo dienos. Jeigu šių reikalavimų suderinti nepavyksta, savivaldybės ~~administracijos direktorius~~ **meras** ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas perduoda ginčą dėl specialiųjų reikalavimų suderinamumo nagrinėti savivaldybės ~~administracijos direktoriaus~~ **mero** sudarytai komisijai. Išnagrinėjus ginčą, savivaldybės ~~administracijos direktorius~~ **meras** ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas išduoda specialiuosius reikalavimus per 3 darbo dienas nuo ginčą išsprendusios institucijos sprendimo priėmimo dienos.“

6. Pakeisti 24 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Savivaldybės ~~administracijos direktoriaus~~ **mero** sudarytoje komisijoje, kurios darbo pavyzdinius nuostatus tvirtina aplinkos ministras, turi dalyvauti specialiuosius paveldosaugos reikalavimus, specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus, specialiuosius architektūros reikalavimus išduodančių institucijų atstovai. Savivaldybės ~~administracijos direktoriaus~~ **mero** sudaryta komisija per 10 darbo dienų balsų dauguma gali nuspręsti:

1) siūlyti savivaldybės ~~administracijos direktoriui~~ **merui** ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui išduoti specialiuosius reikalavimus; vadovaujantis šios

komisijos suderintais specialiaisiais paveldosaugos reikalavimais, specialiaisiais saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimais ir (ar) specialiaisiais architektūros reikalavimais;

2) perduoti ginčą nagrinėti aplinkos ministro ir kultūros ministro sudarytai komisijai (jeigu nepriimamas šios dalies 1 punkte nurodytas sprendimas ar atsiranda bent vieno komisijos nario asmeninis suinteresuotumas ginčo baigtimi ar kitoks pagrindas nusišalinti arba to motyvuotai prašo statytojas (užsakovas).“

7. Pakeisti 24 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nurodytu atveju savivaldybės ~~administracijos direktoriaus~~ **mero** sudaryta komisija per 3 darbo dienas ginčą perduoda nagrinėti aplinkos ministro ir kultūros ministro sudarytai komisijai. Aplinkos ministras ir kultūros ministras tvirtina šios komisijos nuostatus ir sudėtį.“

8. Pakeisti 24 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Per 10 darbo dienų išnagrinėjusi ginčą dėl specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų ir specialiųjų architektūros reikalavimų suderinamumo, aplinkos ministro ir kultūros ministro sudaryta komisija gali nurodyti savivaldybės ~~administracijos direktoriui~~ **merui** ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui išduoti specialiuosius reikalavimus vadovaujantis šios komisijos suderintais specialiaisiais paveldosaugos reikalavimais, specialiaisiais saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimais, ir (ar) specialiaisiais architektūros reikalavimais. Kilus ginčui dėl specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų, specialiųjų architektūros reikalavimų suderinamumo, specialiųjų reikalavimų išdavimo procedūros sustabdomos ir specialiųjų reikalavimų išdavimo terminas neskaičiuojamas, kol ginčas išsprendžiamas.“

9. Pakeisti 24 straipsnio 24 dalį ir ją išdėstyti taip:

„24. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti statinio projektai turi atitikti Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, kurie galiojo tą dieną, kai buvo išduoti specialieji reikalavimai. Praėjus 5 metams po specialiųjų reikalavimų išdavimo ir tais atvejais, kai specialieji reikalavimai nebuvo išduoti, šio straipsnio 1 dalyje nurodyti statinio projektai turi atitikti Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, kurie galiojo prašymo gauti statybą leidžiantį dokumentą, kuris buvo priimtas, pateikimo dieną. Jeigu statinio projektas buvo pradėtas rengti iki Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įsigaliojimo, jis turi atitikti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatytus reikalavimus. Šiuo atveju, kai buvo išduoti specialieji reikalavimai, statytojas (užsakovas) kreipiasi į savivaldybės ~~administracijos direktorių~~ **merą** (jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją) dėl specialiųjų reikalavimų, atitinkančių Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimus, gavimo. Kai teisės aktų numatytais atvejais yra privaloma parengti statinio projektą, tačiau nėra privaloma gauti statybą leidžiantį dokumentą, statinio projektas turi atitikti normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, kurie galiojo statinio projektavimo darbų rangos sutarties pasirašymo dieną.“

10 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 27 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) leidimas pakeisti statinio ar jo dalies paskirtį – keičiant ypatingojo ar neypatingojo pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį (išskyrus krašto apsaugos tikslams skirtose teritorijose esantį neypatingąjį pastatą (patalpą, patalpas) ar inžinerinį statinį), **nesudėtingojo pastato paskirtį į gyvenamosios paskirties**, kai atliekami statinio paprastojo remonto darbai arba ~~neatliekami jokie~~ statybos darbai **neatliekami**;“.

2. Pakeisti 27 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Statybą leidžiančius dokumentus, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose nurodytus dokumentus, išduoda savivaldybės ~~administracijos direktorius~~ **meras** ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas. Kai išduodamas statybą

leidžiantis dokumentas statyti laikinąjį statinį, jame nurodomas šio statinio naudojimo terminas. Laikinių statinių naudojimo termino nustatymo sąlygas ir tvarką nustato aplinkos ministras.“

3. Pakeisti 27 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu statinys statomas kelių savivaldybių teritorijoje, kiekvienos savivaldybės ~~administracijos direktorius~~ **meras** ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas išduoda statinio dalies, kuri yra tos savivaldybės teritorijoje, statybą leidžiantį dokumentą.“

4. Papildyti 27 straipsnį 9¹ dalimi:

„**9¹. Jei savivaldybės administracija tikrindama statinio projektą nustato, kad gali būti pažeisti esminiai statinio architektūros reikalavimai, nurodyti šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje, savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas turi prašyti regioninės architektūros tarybos, sudaromos Architektūros įstatyme nustatyta tvarka, įvertinti ir pateikti išvadą, ar statinio projektas atitinka šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies reikalavimus. Šiuo atveju regioninės architektūros tarybos išvados parengimas finansuojamas iš valstybės biudžeto Architektūros įstatyme nustatyta tvarka.**“

5. Pakeisti 27 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 4–12 punktuose nurodytų statinio projektų sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams aplinkos ministro nustatyta tvarka tikrina savivaldybės administracija, kai statybą leidžiantį dokumentą išduoda ~~ji~~ **savivaldybė**. Savivaldybių administracijos paveldosaugos padaliniai tikrina statinio projektų atitiktį nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą ir tvarkybą reglamentuojantiems teisės aktams, kai tvarkomieji statybos darbai projektuojami savivaldybės tarybos saugomais paskelbtuose kultūros paveldo objektuose, saugomais paskelbtuose kultūros paveldo vietovėse ir jų apsaugos zonose esančiuose statiniuose (išskyrus ten esančius regioninio ir nacionalinio reikšmingumo lygmens kultūros paveldo objektus, valstybės saugomus kultūros paveldo objektus, paminklus). Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos tikrina statinio projektų atitiktį nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą ir tvarkybą reglamentuojantiems teisės aktams, kai tvarkomieji statybos darbai projektuojami valstybės saugomais paskelbtuose objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose, regioninio bei nacionalinio reikšmingumo lygmens kultūros paveldo objektuose ir jų teritorijose, valstybės saugomomis paskelbtose kultūros paveldo vietovėse ir jų apsaugos zonose (išskyrus ten esančius savivaldybės tarybos saugomais paskelbtus kultūros paveldo objektus), regioninio bei nacionalinio reikšmingumo lygmens kultūros paveldo vietovėse ir jų apsaugos zonose (išskyrus ten esančius savivaldybės tarybos saugomais paskelbtus kultūros paveldo objektus), kultūriniuose rezervatuose ir draustiniuose, kompleksiniuose (kraštovaizdžio) draustiniuose, istoriniuose nacionaliniuose, istoriniuose regioniniuose parkuose esančiuose statiniuose (išskyrus ten esančius savivaldybės tarybos saugomais paskelbtus kultūros paveldo objektus). Šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 4 ir 12 punktuose nurodytų statinio projektų sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams aplinkos ministro nustatyta tvarka tikrina ir Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos. Šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 4 ir 9 punktuose nurodytų statinio projektų sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams pagal kompetenciją tikrina ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, kai pertvarkoma daugiabučio namo ar jo dalies šildymo ir apsirūpinimo karštu vandeniu bendroji inžinerinė sistema (keičiamas šildymo būdas, atsijungiama nuo (prisijungiama prie) šilumos perdavimo tinklų).“

6. Papildyti 27 straipsnį 12¹ dalimi:

„**12¹. Šio straipsnio 9¹ dalyje nurodytu atveju, kai savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas kreipiasi į regioninę architektūros tarybą, šio straipsnio 12 dalyje nurodyti statybą leidžiančio dokumento išdavimo terminai pratęsiami 20 darbo dienų.**“

7. Pripažinti netekusia galios 27 straipsnio 17 dalį.

~~17. Statytojas (užsakovas) turi teisę kreiptis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos su prašymu išduoti statybą leidžiantį dokumentą, jeigu jis nesutinka su tuo, kad, visiems statinio projektą tikrinusiems subjektams šiam statinio projektui~~

~~pritarus, statybą leidžiantį dokumentą atsisakoma išduoti, per 10 darbo dienų nuo atsisakymo išduoti statybą leidžiantį dokumentą gavimo dienos.~~

8. Pakeisti 27 straipsnio 18 dalį ir ją išdėstyti taip:

„18. Savivaldybės ~~administracijos direktorius~~ ~~meras~~ ar jo įgaliotas išduoti statybą leidžiantį dokumentą savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, nagrinėdamas prašymą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo, privalo statybos techniniame reglamente nustatyta tvarka patikrinti, ar nėra požymių, kad prašymą pateikęs asmuo siekia gauti statybą leidžiantį dokumentą, įteisinantį jau atliktus savavališkus statybos darbus, dėl kurių nėra surašytas savavališkos statybos aktas. Nustatęs tokius požymius, jis privalo sustabdyti statybą leidžiančio dokumento išdavimo procedūras ir informuoti apie tai Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos ir prašymą pateikusį asmenį. Gavusi šioje dalyje nurodytą informaciją, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos per 20 darbo dienų nuo statybą leidžiančio dokumento išdavimo procedūros sustabdymo atlieka gautos informacijos patikrinimą ir apie patikrinimo rezultatus informuoja informaciją pateikusį asmenį. Statybą leidžiančio dokumento išdavimo procedūros atnaujinamos praėjus 20 darbo dienų nuo jų sustabdymo arba anksčiau, kai yra gaunamas atsakymas iš Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos. Jeigu iš Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos gaunama informacija apie surašytą savavališkos statybos aktą ir yra nustatoma, kad nėra pateiktas dokumentas, patvirtinantis nurodytos įmokos už savavališkos statybos įteisinimą šio įstatymo 1 priede, sumokėjimą, ir dokumentai, pagrindžiantys šios įmokos apskaičiavimo dydį, statybą leidžiantis dokumentas yra neišduodamas.“

11 straipsnis. 27¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 27¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ar prašyme išduoti statybą leidžiantį dokumentą nurodytas statytojas atitinka šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus reikalavimus statytojui (užsakovui) (kai statybą leidžiantį dokumentą išduoda ~~savivaldybės administracija~~ **savivaldybė**);“.

2. Pakeisti 27¹ straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) ar pateikti visi privalomi dokumentai (kai statybą leidžiantį dokumentą išduoda ~~savivaldybės administracija~~ **savivaldybė**);“.

3. Pakeisti 27¹ straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) ar pateikta statinio projekto elektroninė versija atitinka aplinkos ministro nustatytus reikalavimus (kai statybą leidžiantį dokumentą išduoda ~~savivaldybės administracija~~ **savivaldybė**), ar statinio projekto sudedamosios dalys atitinka aplinkos ministro nustatytas statinio projekto sudedamąsias dalis, ar statinio projektą pasirašė visi jį pasirašyti privalę asmenys;“.

4. Pakeisti 27¹ straipsnio 1 dalies 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) ar statinio projektui pritarė visi aplinkos ministro nustatytais atvejais iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo procedūrų pradžios privalę jį patikrinti subjektai, kurie nedalyvauja statybą leidžiančio dokumento išdavimo procedūrose (kai statybą leidžiantį dokumentą išduoda ~~savivaldybės administracija~~ **savivaldybė**);“.

12 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 28 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) atlikus visus statybos darbus, aplinkos ministro nustatyta tvarka surašius deklaraciją apie statybos užbaigimą (kai ji privaloma), **statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovui arba** statinio (dalies) ekspertizės rangovui patvirtinus deklaraciją apie statybos užbaigimą ir ją įregistravus Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Deklaracija apie statybos užbaigimą patvirtinama tik tuo atveju, kai statytojas (**užsakovas**) pateikia Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo po išankstinės patikros suderintą statinio kadastro duomenų bylą;“.

2. Pakeisti 28 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) užbaigus ypatingųjų statinių ~~(išskyrus nurodytuosius šio straipsnio 3 dalies 1 punkte),~~ kurių statybai buvo išduoti šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti statybą leidžiantys dokumentai, statybą;“.

3. Pakeisti 28 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Deklaracija apie statybos užbaigimą surašoma, **statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovas arba** statinio (dalies) ekspertizės rangovas tvirtina deklaraciją apie statybos užbaigimą ir ši deklaracija Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ registruojama ~~šiais atvejais:~~

1) ~~užbaigus ypatingųjų statinių pagal aplinkos ministro patvirtintą sąrašą, kurių statybai buvo išduoti šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti statybą leidžiantys dokumentai, statybą;~~

2) ~~keičiant statinių ar jų dalies paskirtį, kai atliekami tik statinio paprastojo remonto darbai arba statybos darbai iš viso neatliekami, ar užbaigus kitus, negu nurodyti šio straipsnio 2 dalyje ir 3 dalies 1 punkte, statybos darbus, kuriems buvo išduoti šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose nurodyti statybą leidžiantys dokumentai, išskyrus šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytus branduolinės energetikos objekto statinių paprastojo remonto ir aplinkos ministro nustatytus atvejus.“~~

4. Pakeisti 28 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyta deklaracija apie statybos užbaigimą Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ įregistruojama, kai **statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovas arba** statinio (dalies) ekspertizės rangovas Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros ~~minėtoje~~ informacinėje sistemoje „Infostatyba“ patvirtina deklaraciją.“

5. Pakeisti 28 straipsnio 8 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„8. Deklaracija apie statybos užbaigimą negali būti surašoma ir **statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovas arba** statinio (dalies) ekspertizės rangovas negali tvirtinti deklaracijos apie statybos užbaigimą, jeigu:“.

13 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 29 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) pranešti apie avariją savivaldybės ~~administracijos direktoriui merui~~ (jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui), Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos; jeigu avarija įvyko kultūros paveldo statinio, statinio kultūros paveldo objekto teritorijoje, kultūros paveldo vietovėje, – Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos, viešojo administravimo subjektui, atliekančiam statinio naudojimo priežiūrą; jeigu avarija įvyko statybos metu, – taip pat statytojui (užsakovui), statinio statybos techninės priežiūros vykdytojui ir statinio projektuotojui. Jeigu įvyksta avarija, dėl kurios buvo (gali būti) užteršta aplinka, – už aplinkos apsaugą atsakingai institucijai;“.

14 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 34 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Statinio ekspertizę, išskyrus aplinkos ministro nustatytus atvejus, organizuoja ~~ir deklaraciją apie statybos užbaigimą šio įstatymo 28 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais statinio (dalies) ekspertizės rangovui tvirtinti teikia~~ statytojas (užsakovas).“

2. Papildyti 34 straipsnį 4¹ dalimi:

„4¹. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais pagal kompetenciją statybos valstybinę priežiūrą arba statinių naudojimo priežiūrą atliekančio viešojo administravimo subjekto pareigūnai surašo statytojui (užsakovui) privalomąjį nurodymą per nustatytą terminą, kuris negali būti ilgesnis kaip trys mėnesiai, atlikti statinio ekspertizę. Privalomojo nurodymo terminas gali būti pratęstas dviem mėnesiams. Statytojui (užsakovui) ar statinio naudotojui, neįvykdžiusiam privalomojo nurodymo, taikoma administracinė atsakomybė už statybos valstybinę priežiūrą arba statinių naudojimo priežiūrą atliekančių pareigūnų nurodymų

nevykdymą. Statytojui (užsakovui) ar statinio naudotojui per privalomajame nurodytame nustatytą terminą neatlikus statinio ekspertizės, ją nedelsdamas, bet ne vėliau kaip 5 darbo dienas, užsako pagal kompetenciją statybos valstybinę priežiūrą arba statinių naudojimo priežiūrą atliekantis viešojo administravimo subjektas. Už minėtos ekspertizės atlikimą moka statytojas (užsakovas) ar statinio naudotojas.“

15 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Statinio statybos techninė priežiūra privaloma (išskyrus atvejus, kai ~~ne didesnių kaip 300 m² bendrojo ploto nesublokuotų vieno buto gyvenamųjų namų, pagalbinių ūkio paskirties pastatų, nesudėtingųjų~~ statinių statyba vykdoma ūkio būdu), kai statybos darbai turi būti vykdomi vadovaujantis šiais dokumentais: statybos projektu, rekonstravimo projektu, pastato atnaujinimo (modernizavimo) projektu, kapitalinio remonto projektu, griovimo projektu, griovimo aprašu.“

16 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Statinio projekto vykdymo priežiūrą (statybos metu) statinio projektuotojo pavedimu atlieka statinio projekto rengėjas pagal statytojo (užsakovo) ir statinio projektuotojo sutartį. Statinio projektuotojo rašytiniu sutikimu arba kai statinio projektuotojo nebėra (nebeveikia statinio projektą parengusi projektavimo įmonė, statinio projektuotojas fizinis asmuo jau nesiverčia projektavimo veikla, neturi šios veiklos verslo liudijimo ar statinio projekto vadovo atestato arba yra miręs), **arba kai statinio projektuotojas atitinka Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatyme ar Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatyme nustatytus tiekėjo pašalinimo pagrindus**, statinio projekto vykdymo priežiūrą gali atlikti kitas statytojo (užsakovo) pasirinktas statinio projektuotojas. Jeigu statinio projektuotojas nevykdo ar pažeidžia statinio projekto vykdymo priežiūros reikalavimus (nustatytus Vyriausybės įgaliotos institucijos), statytojas (užsakovas) turi teisę nutraukti statinio projekto vykdymo priežiūros sutartį ar pasirinkti kitą statinio projektuotoją (neprojektavusį statomo statinio) šiai priežiūrai atlikti.“

17 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Savivaldybės ~~administracijos direktorius~~ **meras** (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas) privalo informuoti visuomenę apie numatomą visuomenei svarbių statinių ir statinių dalių projektavimą, apie numatomą statinių ir statinių dalių projektavimą, kai Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnyje nustatytais atvejais neparengti vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentai ir statyba konkrečiame žemės sklype leidžiama, taip pat apie visuomenės dalyvavimą svarstant statinių ir statinių dalių projektinius pasiūlymus. Visuomenei svarbių statinių ir statinių dalių sąrašus (nurodant paskirtį), visuomenės informavimo apie numatomą statinių ir statinių dalių projektavimą ir visuomenės dalyvavimo svarstant statinių ir statinių dalių projektinius pasiūlymus tvarką nustato aplinkos ministras.“

18 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 39 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nebaigtas statyti ar rekonstruoti ypatingasis ar neypatingasis statinys ir daiktinės teisės į jį, taip pat nebaigtas rekonstruoti į ypatingąjį ar neypatingąjį statinį nesudėtingasis statinys ir daiktinės teisės į jį ne vėliau kaip per 3 metus nuo statybos pradžios turi būti įregistruoti Nekilnojamojo turto registre statytojo (užsakovo) Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ užpildytos pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių, aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintos **statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovo arba statinio (dalies) ekspertizės rangovo**, pagrindu, o išardytas

Nekilnojamojo turto registre registruotas nebaigtas statyti ar rekonstruoti statinys gali būti išregistruotas iš Nekilnojamojo turto registro statytojo (užsakovo) Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ užpildytos pažymos apie nebaigto statyti ar rekonstruoti statinio išardymą pagrindu. Pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių ir pažymos apie tai, kad nebaigtas statyti ar rekonstruoti statinys nugriautas, išduodamos tik pateikus Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo po išankstinės patikros suderintą statinio (patalpos) kadastro duomenų bylą.“

2. Pakeisti 39 straipsnio 6 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„6. Šio straipsnio 1 dalyje ~~nurodytą pažymą~~ **nurodytas pažymas** panaikina.“.

19 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 40 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) kai tai numatyta teritorijų planavimo dokumentuose (~~po to~~, kai žemės sklypas ar jo dalis arba statinys paimamas visuomenės poreikiams) – per savivaldybės tarybos sprendime nurodytą terminą arba per savivaldybės administracijos ieškinio pagrindu priimtame teismo sprendime nurodytą terminą;“.

20 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

Papildyti 47 straipsnio 1 dalį 6 punktu:

„6) šio įstatymo 34 straipsnio 4 ir 4¹ dalyse nustatytais atvejais užsakyti statinio ekspertizę.“

21 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 51 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Pastato energinio naudingumo sertifikatas galioja ne ilgiau kaip 10 metų. Minimalius privalomus pastatų energinio naudingumo reikalavimus, pastatų energinio naudingumo sertifikavimo tvarką ir sąlygas, pastatų energinio naudingumo sertifikavimo priežiūros tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių statomi nauji, o nuo 2021 m. sausio 1 d. – visi statomi nauji pastatai turi būti energijos beveik nevartojantys pastatai, kaip jie suprantami pagal Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą. Reikalavimus energijos beveik nevartojantiems pastatams nustato Vyriausybė arba jos įgalios institucijos. Pastatų energinio naudingumo sertifikatai registruojami ir sertifikavimo priežiūra atliekama naudojantis išduotų pastatų energinio naudingumo sertifikatų informacine sistema, kurios valdytoja yra Aplinkos ministerija, o tvarkytoja – pastatų energinio naudingumo sertifikavimą prižiūrinti institucija. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertas turi sumokėti pastatų energinio naudingumo sertifikavimą prižiūrinčiai institucijai aplinkos ministro nustatytą įmoką už pastato energinio naudingumo sertifikato patikrinimo procedūras kiekvieną kartą, kai šis sertifikatas teikiamas registruoti, taip pat įmoką už išduotų pastatų energinio naudingumo sertifikatų informacinės sistemos tvarkymą kiekvieną kartą, kai registruojamas pastato energinio naudingumo sertifikatas. Nustatant šios įmokos dydį, turi būti laikomasi nuostatos, kad ji turi padengti ekonomiškai pagrįstas paslaugos teikimo sąnaudas. Teikiamų paslaugų sąnaudos nustatomos pagal šių paslaugų ataskaitinius metinius duomenis ir argumentuotas normatyvines išlaidas. Įmoką už paslaugas nustatant pirmą kartą, šios paslaugos teikimo sąnaudos nustatomos lyginant jas su panašios paslaugos teikimo sąnaudomis. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimą prižiūrinčias institucijas ir jų funkcijas sertifikavimo priežiūros srityje nustato aplinkos ministras. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimą prižiūrinčios institucijos funkcijas atlieka ~~viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga**.“

2. Pakeisti 51 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimą atlieka atestuoti fiziniai asmenys – pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertai. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų kvalifikacinius reikalavimus, atestavimo, kvalifikacijos atestatų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir kvalifikacijos atestatų panaikinimo tvarką nustato

Vyriausybės įgaliota institucija. Atestavimą atlieka ~~viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga.**“

3. Pakeisti 51 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. ~~Viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra~~ **Vyriausybės įgaliota įstaiga** aplinkos ministro nustatyta tvarka šviečia, konsultuoja fizinius ir juridinius asmenis ir nagrinėja prašymus, skundus pastatų energinio naudingumo sertifikavimo, pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų kvalifikacinių reikalavimų, atestavimo, kvalifikacijos atestatų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir kvalifikacijos atestatų panaikinimo klausimais, atlieka šių ekspertų atitikties kvalifikaciniams reikalavimams stebėseną.“

22 straipsnis. 55 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 55 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„55 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už teisės aktų, nustatančių statinio projektavimo, statinio projekto ekspertizės, ~~ir~~ statinio ekspertizės, **statybos užbaigimo ar pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių tvirtinimo reikalavimus** reikalavimų, pažeidimus.“

2. Pakeisti 55 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Už statinio projekto, kurio sprendiniai prieštarauja esminiams su statinio sauga ar saugiu naudojimu susijusiems statinio reikalavimams ar teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams, pateiktą statinio projekto užsakovui, ~~ar tokio statinio projekto ekspertizės akto su teigiamu statinio projekto įvertinimu pateiktą statinio projekto ekspertizės užsakovui,~~ **deklaracijos apie statybos užbaigimą ar pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių, neatitinkančių teisės aktuose nustatytų reikalavimų, patvirtinimą** skiriama bauda statinio projektuotojams, **statinio (dalies) ekspertizės rangovams** arba statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovams nuo aštuonių šimtų šešiasdešimt aštuonių iki keturių tūkstančių trijų šimtų keturiasdešimt keturių eurų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo vieno tūkstančio septynių šimtų trisdešimt septynių iki aštuonių tūkstančių šešių šimtų aštuoniasdešimt aštuonių eurų.“

23 straipsnis. 1 priedo pakeitimas

1. Pakeisti 1 priedo 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Įmokos dydis kinta atsižvelgiant į savavališkai atliktų statybos darbų, įskaitant panaudotus statybos produktus, sąnaudų vertę. Įmoka ~~negali būti mažesnė kaip 86 eurai ir~~ negali viršyti 300 000 eurų ir 70 procentų savavališkai atliktų statybos darbų sąnaudų vertės (V). Įmokos dydis apskaičiuojamas pagal formulę $I = x + y + V^2 / 144\,810\,200\,000$ Eur, čia:

1) I – įmokos dydis;

2) V – sąnaudų vertė;

3) x – 100 Eur nesudėtingajam statiniui, 500 Eur – neypatingajam statiniui, 5000 Eur – ypatingajam statiniui;

4) y – 100 Eur paprastajam remontui, 500 Eur – kapitaliniam remontui, 1000 Eur – rekonstravimui, 2000 Eur – naujo statinio statybai.“

2. Pakeisti 1 priedo 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. ~~Tais atvejais, kai~~ **Kai** savavališkos statybos darbai, dėl kurių nebuvo surašytas savavališkos statybos aktas, ~~buvo~~ įteisinti išduodant statybą leidžiantį dokumentą ir šią aplinkybę Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos nustato išdavus statybą leidžiantį dokumentą, mokėtinos įmokos dydis apskaičiuojamas pagal formulę $I = x + y + V^2 / 144\,810\,200\,000$ Eur * a/b, čia:

1) I – įmokos dydis;

2) V – sąnaudų vertė;

3) x – 100 Eur nesudėtingajam statiniui, 500 Eur – neypatingajam statiniui, 5000 Eur – ypatingajam statiniui;

4) y – 100 Eur paprastajam remontui, 500 Eur – kapitaliniam remontui, 1000 Eur – rekonstravimui, 2000 Eur – naujo statinio statybai;

5) a – laikotarpis nuo savavališkos statybos darbų pradžios iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo;

6) b – laikotarpis nuo savavališkos statybos darbų pradžios iki statybos užbaigimo, ~~jeigu statybos užbaigimo procedūros nebuvo atliktos~~ **neatliktos**, – iki fakto, kad nebuvo sumokėta įmoka, nustatymo momento.

Šiame punkte nurodyti laikotarpiai a ir b skaičiuojami naudojant tuos pačius laiko matavimo vienetų (pvz., dienas, mėnesius ir kt.). Apskaičiuojant įmokos vertę, taikomos šio priedo 2 punkte nustatytos minimalios ir maksimalios įmokų vertės.“

3. Pakeisti 1 priedo 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Sąnaudų vertė nustatoma atliekant statinio (**dalies**) ar statinio projekto (**dalies**) ekspertizę pagal statybos darbų įkainius ir statybos produktų kainas savavališkos statybos akto surašymo metu arba, kai savavališkos statybos aktas nėra surašytas, pagal statybos darbų įkainius ir statybos produktų kainas, fakto, kad savavališki statybos darbai buvo įteisinti išduodant statybą leidžiantį dokumentą, nustatymo metu. Kai savavališkos statybos aktas nėra surašytas, sąnaudų vertės apskaičiavimas atliekamas įvertinant Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos dokumento, kuriame konstatuojamas įmokos už savavališkos statybos įteisinimą nesumokėjimo faktas, surašymo metu esančią statinio būklę.“

4. Pakeisti 1 priedo 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Statinio (**dalies**) ar statinio projekto (**dalies**) ekspertizė atliekama asmens, kuris siekia įteisinti savavališką statybą, iniciatyva ir lėšomis.“

24 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2023 m. gegužės 1 d, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, kuri įsigalioja kitą dieną po oficialaus paskelbimo Teisės aktų registre, ir šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalį, 9 straipsnio 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 dalis, 10 straipsnio 2, 3, 4, 5, 6, 8 dalis, 11 straipsnio 1, 2, 3, 4 dalis, 13 straipsnį, 17 straipsnį ir 19 straipsnį, kurie įsigalioja 2023 m. balandžio 1 d.

2. Aplinkos ministras iki 2023 m. sausio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 5 straipsnyje išdėstyto Statybos įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatos taikomos Statybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatyme nustatytoms procedūroms ir darbams, pradėtiems po šio įstatymo įsigaliojimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas